

NEXT GENERATION INTERNET

INTERNET NOVEJ GENERÁCIE: TECHNOLÓGIE ZAMERANÉ NA ČLOVEKA V ČASE KRÍZY

Apríl 2020

V týchto dňoch sa chránime pred koronavírusom, chránime však aj svoje údaje? Nastal čas, aby sme si osvojili nástroje komunikácie a spolupráce na ochranu súkromia, vyvinuté poprednými európskymi internetovými výskumníkmi a inovátormi.

Európska únia spustila Iniciatívu internetu novej generácie (Next-Generation Internet Initiative, v skratke NGI), prostredníctvom ktorej financuje a vzdeláva talentovaných výskumníkov a inovátorov, s cieľom vyvinúť technológie potrebné pre internet zajtrajška. Od jej spustenia prešiel rok a k dispozícii máme prvé výsledky prinášajúce dôveryhodnosť, ochranu súkromia, bezpečnosť a inklúziu, ako aj európsku alternatívu open source ku komerčne voľne dostupným produktom.

Mnohí z nás v súčasnosti pracujeme z domu, aby sa spomalilo rozšírenie pandémie COVID-19. Iniciatíva NGI rozvíja a podporuje nástroje open source veľmi dobre prispôsobené dnešnej situácii, keď pracujeme a komunikujeme na diaľku.

Obrovskou výhodou týchto nástrojov je to, že podliehajú úplnej kontrole koncového užívateľa a zároveň ochraňujú naše údaje, čím nám umožňujú s inými účastníkmi rozoberať dôverné pracovné informácie, či details z nášho súkromia. Napriek tomu, že niektoré časti internetu boli odpojené, tieto aplikácie sa nespoliehajú na pripojenie k jedinému poskytovateľovi a mnohé z nich môžeme mať neprerušene spustené na našich koncových zariadeniach.

Tu je výber riešení s podporou NGI, ktoré môže využiť ktokoľvek, kdekoľvek.

Zostaňte v kontakte cez Internet

Ľudia sú spoločenské tvory a „sociálny odstup“ vzbudzuje pocit izolácie. Je preto dôležité udržiavať kontakty s inými ľuďmi a NGI podporuje niekoľko nástrojov, ktoré nám s tým pomôžu..

Sylk je videokonferenčná open-source miestnosť bez servera. Funguje okamžite v ktoromkoľvek prehliadači bez nutnosti inštalácie či vytvorenia používateľského účtu, a to úplne zadarmo. Len [vytvorte novú miestnosť](#), zadajte navrhnutý názov, alebo ju premenujte a pošlite link ostatným účastníkom. Sylk umožňuje používateľovi zobraziť prezentáciu a zdieľať súbory, ktoré si môže stiahnuť hocikto z prítomných v miestnosti. *Viac informácií na <https://sylkserver.com>.*

Blink umožňuje priame spojenie prostredníctvom správy, telefonátu alebo videohovoru. Blink je aplikácia open-source na ploche, ktorá ponúka aj širšie spektrum možností, napríklad hovor na diaľku alebo prístup k telefonovaniu prostredníctvom internetu. *Viac informácií na <https://ag-projects.com/blink/>.*

Okamžité zasielanie správ (Instant messaging)

Delta Chat funguje ako Telegram alebo WhatsApp, ale bez sledovania a ústrednej kontroly. Delta Chat nevyžaduje telefónne číslo a dokonca ani servery. Využíva najrozšírenejší dostupný systém posielania správ: e-mail! *Viac informácií na <https://delta.chat>.*

Riot je chatová aplikácia, ktorá funguje prostredníctvom protokolu Matrix. Užívateľia sa môžu pripojiť k verejnemu serveru Matrix alebo si vytvoriť vlastný. Riot.im je webové rozhranie dostupné aj ako aplikácia. *Viac informácií na <https://riot.im/app> a <https://matrix.org>.*

Manyverse a **Briar** sú dve služby založené na rovnakom princípe: posielanie správ bez serveru. Ani jedna sa nespúšťa prostredníctvom cloudu, ale na tieto účely využíva telefón koncového užívateľa. Takýmto spôsobom môžu fungovať aj v režime offline a synchronizovať sa hneď ako sa telefón pripojí k internetu. Viac informácií na <https://briarproject.org/manual/> a <https://www.manyver.se>.

Spolupráca na dokumentoch

CryptPad nám umožňuje spoluprácu na dokumentoch v reálnom čase a je mimoriadne vhodný na tímovú prácu na diaľku vďaka možnosti vytvoriť spoločnú agendu, zaznamenávať si poznámky a vyjadriť súhlas s bodmi akčného plánu stretnutia. Na rozdiel od mnohých online kancelárskych aplikácií, prevádzkovatelia služby nemajú prístup k dokumentom, pretože všetko podlieha šifrovaniu na počítači ešte pred odoslaním naprieč internetom. Ani táto služba nevyžaduje používateľský účet. Stačí vytvoriť nový dokument a zdieľať jeho odkaz. Viac informácií na <https://cryptpad.fr>.

Nextcloud ponúka zdieľaný sieťový priečinok. Používatelia môžu spoločne upravovať dokument, zdieľať s kolegami kalendár alebo zoznam úloh, ako aj využiť širokú škálu rozšírení. Nextcloud môže byť spustený na vlastnej stránke alebo prostredníctvom hostiteľskej verzie. Tak či onak, používateľ má nad súbormi úplnú kontrolu. Viac informácií na <https://nextcloud.com>.

WorldBrain je určený pre ľudí, ktorí majú pocit, že sú presýtení informáciami, a to im bráni efektívne viesť ich online výskum. Zabudnite na otvorené karty, záložky stránok či odkazy na články v komerčnom nástroji – so službou WorldBrain môžete zvýrazniť text, označiť stránky a pridať poznámky – s úplnou dôverou, že nikto nezhrmažďuje vaše údaje.

Viac informácií na <https://getmemex.com>.

Vzdialený prístup

WireGuard nám umožňuje ľahko sa pripojiť k vzdialeným sieťam. WireGuard je jednoduché a elegantné VPN riešenie a jeho základná technológia už preukázala vysokú úroveň zabezpečenia. Funguje veľmi rýchlo vďaka modernému spôsobu šifrovania, takže nemusíte voliť bezpečnosť na úkor rýchlosti. Je súčasťou Linuxového jadra, ale v ponuke sú aj aplikácie pre väčšinu platforiem. Viac informácií na <https://www.wireguard.com>.

S **Let's Connect!** môžeme jednoducho nastaviť škálovateľnú zabezpečenú VPN službu pre celú organizáciu. Ide o prepracované a dobre auditované riešenie infraštruktúry VPN open-source s veľkým rozsahom (pre státisíce, v prípade potreby milióny ľudí). Na zjednodušenie implementácie sa vynaložilo obrovské úsilie. **EduVPN** je „akademická sestra“ služby Let's Connect!, ktorá propaguje využitie VPN v medzinárodných vzdelávacích a výskumných organizáciách. Ponúka aplikácie cez všetky bežné platformy. Hlavnými prínosmi Let's Connect! a EduVPN je ich dôraz na bezpečnosť a silné šifrovanie, ich integrácia s existujúcimi systémami riadenia identít (Identity Management Systems) a ich dôkladná ochrana súkromia v súlade s GDPR. Viac informácií na <https://letsconnect-vpn.org/> a <https://eduvpn.org>.

Informácie o potravinách

Všetok čas trávime doma, a to ovplyvňuje aj spôsob stravovania väčšiny z nás. Uvedomujeme si, že polotovary nám škodia, ale počas izolácie sa pre nás nezdravé jedlá stávajú neodolateľnými. Ak chceme dodržiavať vyváženú stravu, **Open Food Facts** nám pomôže zistiť všetko, čo v tomto období potrebujeme vedieť o zdravom stravovaní. Viac informácií na <https://openfoodfacts.org/>.

Aktivita v susedstve

Dočasný výpadok internetu nie je pravdepodobný, ak však k nemu raz dôjde, nezúfajte. Existuje mnoho nástrojov, ktoré ponúkajú istú náhradu za internet, ale s využitím miestnych zdrojov. Je napríklad možné vytvoriť si akýsi „susedský internet“ prostredníctvom **Internet Cube** z pohodlia vášho domova. Aj z malého počítača si vytvoríte vlastný Internet Cube s možnosťou zdieľania súborov a súkromnej pošty. Viac informácií na <https://internetcu.be/>.

Uvedené projekty sú len malou vzorkou tých najužitočnejších nástrojov komunikácie a spolupráce na diaľku, ktoré nájdete svoje využitie v súčasnej situácii. V skutočnosti je však podobných skvelých projektov s podporou NGI až vyše 200!

ZOSTAŇTE V BEZPEČÍ A PRIPOJENÍ!

**NEXT
GENERATION
INTERNET**

**INTERNET
FOR HUMANS.
STAY SAFE,
STAY
CONNECTED.**

Poznámka pre redaktorov

Internet novej generácie (NGI) je iniciatíva Európskej komisie, ktorá má za úlohu vytvárať internet tak, aby bol viac zameraný na človeka. NGI spája dynamickú komunitu internetových inovátorov a zainteresované strany s jediným cieľom: vybudovať internet zodpovedajúci základným potrebám ľudí, vrátane dôveryhodnosti, bezpečnosti a inklúzie a odrážajúci hodnoty a normy, ktoré si v Európe tak ceníme.

Tlačový kontakt a sociálne siete

Website: www.ngi.eu

Email: press@ngi.eu

Facebook a Twitter: @NGI4EU